

Verslag op hoofdlijnen met de fractie van de PVV

Datum gesprek: 9 april 2026

Aanwezig namens PVV: Jeffrey Graansma

Aanwezig: Tom van Mourik (verkenner), Geert Andringa en Renny de Vries-Mulder (verslag)

1. Bestuursstijl, dualisme, type akkoord en benoeming van wethouders

De PVV is uitgesproken kritisch over de wijze waarop het gemeentebestuur in de afgelopen periode heeft gefunctioneerd. De fractie vindt dat er in de praktijk geen sprake is van dualisme maar van monisme. Er is sprake van een sterke collegegestuurde bestuurscultuur, waarbij de coalitie al vóór de raadsvergadering zaken heeft gedaan en de oppositie als gevolg buitenspel staat. Consequentie is volgens de PVV dat een deel van de inwoners zich door de gemeente niet meer vertegenwoordigd voelt. De fractie pleit voor een fundamenteel andere bestuursstijl met een sterkere positie voor de raad en directe betrokkenheid van inwoners bij belangrijke besluiten.

De PVV heeft een duidelijke voorkeur voor een raadsagenda (raadsbreed). Het college werkt deze agenda vervolgens uit, terwijl de raad tussentijds bijstuurt.

Als het gaat om inwonerbetrokkenheid zet de PVV sterk in op directe democratie via digitale participatie en (bindende) referenda (door middel van een 'herenakkoord'¹) bij belangrijke besluiten. Het initiatief voor participatie ligt primair aan het begin van het proces bij het dagelijks bestuur maar het kan ook op initiatief van de gemeenteraad zelf, zo vindt de fractie.

De PVV pleit voor politiek onafhankelijke wethouders van buiten, met praktijkervaring en zonder partijbinding. De fractie onderkent dat dit in de komende periode mogelijk niet realistisch is en zet bij punt 5 uiteen wat volgens de PVV de meest haalbare mogelijkheden zijn met democratische legitimiteit.

2. Grote opgaven en thema's 2026–2030

De PVV vindt het belangrijk dat de gemeente de komende periode goed kijkt naar haar takenpakket. De fractie wil kritisch kijken naar welke opgaven de gemeente wel en niet oppakt. Dat betekent als de PVV het voor het zeggen heeft concreet: zich verzetten tegen het opvangen van vluchtelingen, geen taken sociaal domein uitvoeren als het Rijk voor de uitvoering onvoldoende middelen beschikbaar stelt en waar het binnen landelijke wetgeving mogelijk is stoppen met de energietransitie op lokaal niveau. De PVV ziet het versterken van de directe democratie als een kernopgave: inwoners structureel en aantoonbaar betrekken bij besluiten en hier ook daadwerkelijk naar luisteren. Dat zal er op termijn voor zorgen dat het vertrouwen in de politiek weer stijgt en inwoners minder de noodzaak voelen om zich te verzetten tegen alles wat met de overheid te maken heeft.

¹ een afspraak tussen partijen in de raad om de uitslag van het referendum te volgen en te respecteren.

3. Ambities en kroonjuwelen

Kroonjuwelen van de PVV: directe democratie (actieve en structurele raadpleging van inwoners, inclusief referenda), goed omgaan met belastinggeld, scherp sturen op uitgaven, efficiënt werken en fors afschalen waar mogelijk ('minder, efficiënter en compacter'), beperken van beleidsambities tot wat nodig en uitvoerbaar is en wat betreft asiel en vluchtelingenopvang: focus op huisvesting eigen inwoners, geen voorrang voor statushouders.

4. Breekpunten

Tijdens een onderhandeling moet blijken waar de compromissen liggen en tot hoever andere partijen willen gaan.

NB De PVV vindt Friese plaatsnamen 'mooi meegenomen' maar de Friese cultuur en identiteit is veel meer dan Friese plaatsnamen. Bezien vanuit het belang van de instandhouding van de Friese cultuur zijn het 'peanuts' en heeft de wens meer weg van symboolpolitiek. De PVV wil de Friese cultuur wél in stand houden, door onder meer onze normen, waarden, eigenheid, rust en ruimte te bewaken en invloeden van buitenaf te beperken.

5. Samenwerkingsvoorkeuren

De PVV sluit samenwerking met andere partijen niet principieel uit en kijkt liever per onderwerp naar inhoudelijke overeenkomsten.

De meeste inhoudelijke overeenkomsten ziet de PVV met FVD. Fundamentele verschillen ziet de fractie met GL/PvdA en de ChristenUnie, met name op thema's als asiel, klimaat en energie.

De fractie ziet in de uitslag van de verkiezingen een duidelijke verschuiving naar rechts die in de ogen van de fractie een democratische vertaling moet krijgen in het bestuur. Een coalitie van CDA, FNP en FVD vindt de fractie passend bij de verkiezingsuitslag.

Deelname van de CU vindt de fractie minder logisch want die partij heeft een kleiner mandaat en doet geen recht aan het rechtse sentiment onder de kiezer. Met andere woorden, mocht een coalitie tussen de drie grootste partijen niet lukken, dan acht de PVV het vanuit democratisch oogpunt als meest wenselijk en haalbaar dat de FNP en het CDA een minderheidscoalitie vormen, waarbij per onderwerp naar meerderheden wordt gezocht.